



Gemeente
Sliedrecht

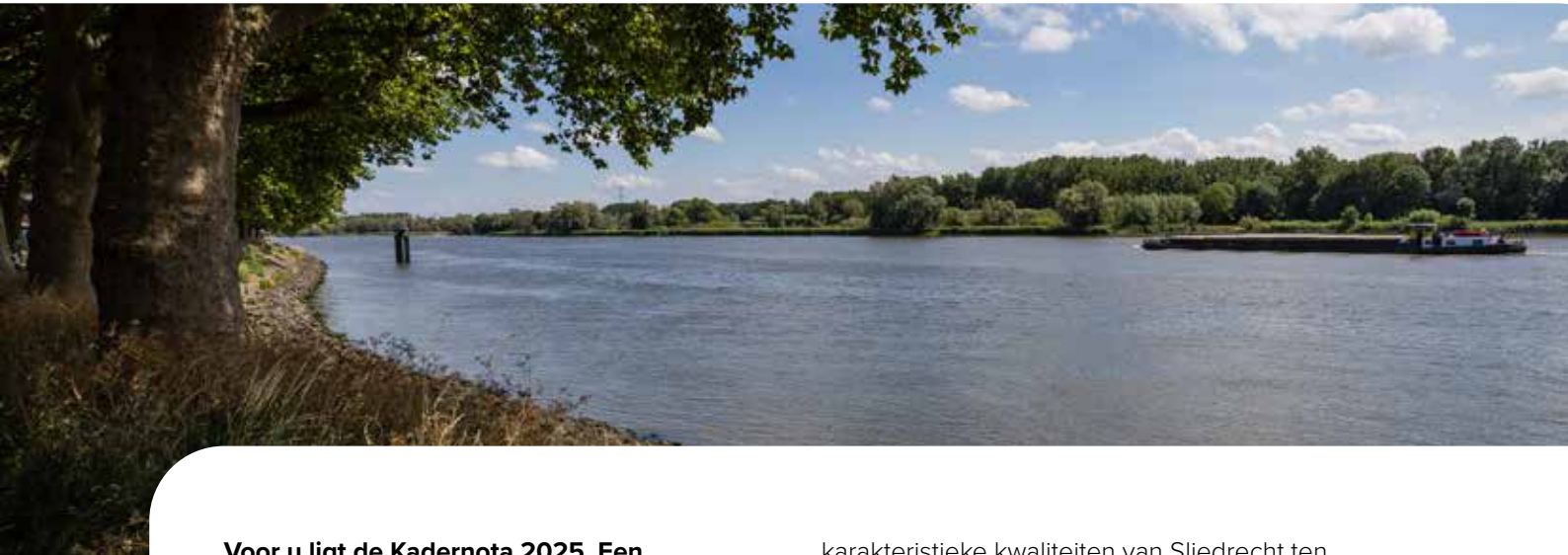
KADERNOTA

2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Kernopgave : Veilig & Inclusief Sliedrecht	8
Kernopgave : Ruimtelijke vernieuwing	18
Kernopgave : Ondernemend & betrokken Sliedrecht	26
Randvoorwaarde: Slagvaardige organisatie	33
Financieel perspectief	38
Bandbreedte meerjarenraming	43
Reserve Koers 2030	44
Uitgangspunten	46

Inleiding



Voor u ligt de Kadernota 2025. Een document waarin we vooruitkijken naar en kaders stellen voor het jaar 2025. Dit doen we met Koers 2030, het hoofdlijnenakkoord 2022-2026 en het collegewerkprogramma 2022-2026 als rode draad.

De rode draad

In de Kadernota 2021, getiteld 'Koers 2030: groei en ontwikkeling', hebben we ambities, maatschappelijke opgaven en vraagstukken en de strategische kaders voor de verdere groei en ontwikkeling van Sliedrecht tot 2030 vastgelegd. Met Koers 2030 en het hoofdlijnenakkoord 2022-2026 als basis is in oktober 2022 het collegewerkprogramma 2022-2026 'Werken aan een sterke en veerkrachtige samenleving' tot stand gekomen. De uitdagingen waar we mee te maken hebben en krijgen, zorgen ervoor dat groei en ontwikkeling noodzakelijk is om de

karakteristieke kwaliteiten van Sliedrecht ten volle te kunnen (blijven) benutten. Met dit collegewerkprogramma zetten we concrete stappen in de voorbereiding naar 2030. Dit doen we aan de hand van de drie eerder vastgestelde kernopgaven Veilig & Inclusief, Ruimtelijke Vernieuwing en Ondernemend & Betrokken. Dat kan niet zonder een slagvaardige organisatie die als randvoorwaarde geldt om onze ambities te realiseren.

Ontwikkelingen om ons heen

Er gebeurt veel in de wereld. Vrede, veiligheid en vrijheid is voor steeds minder mensen vanzelfsprekend. De aanhoudende oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de conflicten in het Midden-Oosten zijn daar voorbeelden van. Deze conflicten hebben ook gevolgen voor Nederland. De vraag naar opvang van vluchtelingen blijft toenemen en



daarmee ook de vraag naar bijvoorbeeld zorg en huisvesting. En dat terwijl ook in Nederland zelf de druk op deze onderwerpen groter wordt. Door onder andere de dubbele vergrijzing is er steeds meer zorg nodig. Mensen worden ouder en men blijft ook steeds langer thuis wonen. Dat heeft zijn weerslag op de woningmarkt waar starters geen woning kunnen vinden door de beperkte beschikbaarheid van woningen en de hoge huizenprijzen.

Sliedrecht in 2025

In de collegeperiode 2022-2026 maken we Sliedrecht klaar voor de grote verbouwing. Op dit moment zijn we halverwege de collegeperiode, wat een natuurlijk moment geeft om uit te zoomen en ons bewust te zijn van de invloed van externe ontwikkelingen op onze opgaven en ambities en indien nodig bij te sturen of prioriteiten aan te brengen. Als we kijken naar de kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing en het programma dat daaraan gekoppeld is, liggen we op koers om de ambities uit Koers 2030 te behalen. Op onderdelen zien we dat we zelfs verder zijn

dan gedacht. Tegelijkertijd moeten we helaas met elkaar constateren dat als we kijken naar de kernopgave Veilig & Inclusief en het sociaal domein dat daarin verweven is, we op onderdelen minder bereikt hebben dan gehoopt.

'In de collegeperiode 2022-2026 maken we Sliedrecht klaar voor de grote verbouwing.'

Wij dragen als gemeente graag ons steentje bij aan de opvang van vluchtelingen in zowel de Oekraïneopvang, de crisishulpopvang aan de Industrieweg en het nog te realiseren asielzoekerscentrum in Sliedrecht Noord. Sliedrecht blijft hierin een verantwoordelijkheid nemen. Dat vraagt wel dat het Rijk ons daarin voldoende blijft faciliteren en financieren.

We zien dat ook in Sliedrecht de vraag naar zorg toeneemt, terwijl middelen vanuit het Rijk beperkt blijven. De bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen zoals de GR Sociaal en de GR Dienst Gezondheid & Jeugd lopen fors op. Dat vraagt om een andere manier van kijken om de veerkracht van Sliedrecht te vergroten. Het wordt steeds belangrijker om ons in te blijven zetten op preventie en normaliseren. Met normaliseren bedoelen we dat we lichte problemen in het gewone leven met familie, burens en vrienden oplossen en niet direct professionele hulp zoeken.

Om aan de woonbehoeften te kunnen voldoen werken we voortvarend verder aan het Programma Ruimtelijke Vernieuwing waarin we zowel binnenstedelijk als boven het spoor in Sliedrecht Noord kwaliteit toevoegen aan de ruimte. Dat is belangrijk om ook in de toekomst een omgeving te kunnen bieden waarin het gezond, prettig en veilig leven is. Om dat te kunnen waarborgen is blijvende aandacht voor zaken als de PFAS-problematiek en klimaatadaptatie noodzakelijk.

We hebben nog altijd te maken met een krappe arbeidsmarkt, waarbij het steeds moeilijker is capaciteit te koppelen aan de vraag en andersom. Het is steeds lastiger om medewerkers te binden aan een organisatie. Dat heeft gevolgen voor het waarmaken van onze ambities. Dit alles vraagt om investeringen in onze organisatie om een aantrekkelijke werkgever te zijn en blijven, zoals de verbouwing van het gemeentekantoor, voldoende ontwikkelmogelijkheden of het verder ontwikkelen van het programma voor onboarding.



Bovenal is het belangrijk dat de gemeente een goede werkgever is met een gezonde werkomstandigheden. We constateren dat het een uitdaging is om met de huidige capaciteit zowel onze dagelijkse werkzaamheden uit te kunnen voeren, als onze ambities waar te kunnen maken. De werkdruk ligt hoog. Daarom is er een investering nodig in het versterken en ontwikkelen van de organisatie.

Financiële uitdagingen

Naast de eerdergenoemde ontwikkelingen zorgen ook landelijke financiële ontwikkelingen voor grote uitdagingen. Doordat gemeenten in 2026 minder uit het gemeentefonds krijgen, komen gemeenten

gezaamenlijk 3,9 miljard euro tekort in 2026. Dit tekort loopt in de jaren daarna alleen maar op. Ook Sliedrecht krijg met dit tekort te maken.

Bij deze Kadernota kan voor 2025 een sluitende begroting worden gepresenteerd. Dit was alleen mogelijk door scherper te ramen en de storting in de reserve Koers 2030 te verlagen. In onderstaande tabel is te zien dat de begroting vanaf 2026 niet sluitend is. Zoals afgesproken in de Kadernota 2024 worden er momenteel oplossingsrichtingen/knoppen uitgewerkt om tot een sluitende meerjarenbegroting 2026 te komen. Het bijbehorende raadsvoorstel ravijnjaar wordt gelijktijdig met deze Kadernota in de raad behandeld.

Besluiten over de noodzakelijke ombuigingsmaatregelen worden pas genomen bij de Kadernota 2026 en de Programmabegroting

2026. Dat is de reden dat het raadsvoorstel Kadernota 2025 naast het raadsvoorstel van het ravijnjaar wordt aangeboden. Het raadsvoorstel ravijnjaar gaat in op de kaders voor de kadernota/begroting 2026. Zo kan het debat worden gevoerd over het komende jaar bij de algemene beschouwingen en kunnen de ombuigingsvoorstellen voor 2026 en verder apart oordeelsvormend worden besproken.

Door alle mutaties daalt het exploitatiesaldo, hierdoor is er zoals hiervoor beschreven minder ruimte om middelen toe te voegen aan de reserve Koers 2030, in onderstaande tabel wordt het effect hiervan weergegeven.

In 2025 wordt er nog € 0,15 miljoen toegevoegd aan de reserve Koers 2030. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 wordt voorgesteld om een gedeelte van het resultaat toe te voegen aan de reserve

Financieel beeld Kadernota 2025	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief Begroting 2024	157	-1.574	-2.008	-2.123
Reeds vastgestelde mutaties	-858	-1.530	-948	-1.617
Startpositie Kadernota 2025	-701	-3.104	-2.957	-3.740
Loon- en prijsontwikkelingen	218	225	225	225
Verbonden partijen	-1.151	-1.165	-1.520	-1.758
Ontwikkelingen en knelpunten	-970	-970	-909	-803
Tussentelling Kadernota 2025	-1.903	-1.910	-2.204	-2.336
Scherper ramen	900	p.m.	p.m.	p.m.
Reserve koers 2030 (minder storting in reserve)	1.750	0	0	0
Kadernota 2025	46	-5.014	-5.160	-6.077

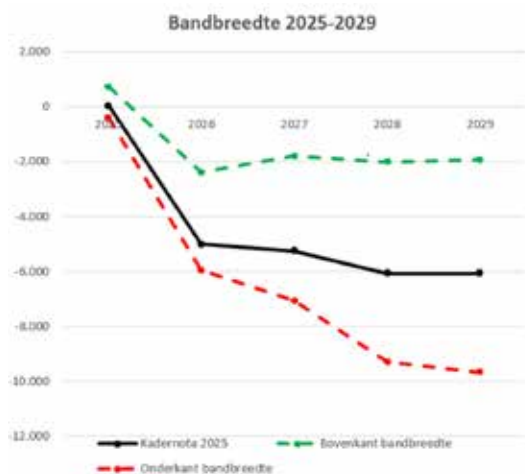
Reserve koers 2030	2025	2026	2027	2028
Storting reserve Koers 2030	1.900	0	0	0
Verlaging storting reserve Koers 2030	-1.750	0	0	0
Aangepaste storting reserve Koers 2030	150	0	0	0

Bedragen x € 1000

Koers 2030. Hierdoor blijven er in de reserve voldoende middelen beschikbaar voor de goedgekeurde projecten.

De context van de meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting bevat de beste inschatting van de benodigde middelen om de geformuleerde doelstellingen te kunnen realiseren, gebaseerd op diverse aannames. Sinds de cyclus van 2022 werken we met bandbreedten. Hierdoor ontstaat er een beter inzicht in hoe groot de mogelijke afwijking is als de aannames in werkelijkheid anders uitpakken. Dit blijft natuurlijk allemaal indicatief. Op dit moment is de bandbreedte als volgt:



Tot slot

De verschillende uitdagingen die we op ons af zien komen sterken ons om te blijven inzetten op onze ambities uit Koers 2030, waarbij we het hier en nu niet uit het oog mogen verliezen en er ruimte moet blijven om te ontwikkelen, bij te sturen en te vertragen. Dit om ervoor te zorgen dat Sliedrecht nu en in de toekomst een plek is waar men prettig, veilig en gezond kan leven en ondernemen. Dat gebeurt niet alleen vanuit het gemeentekantoor, maar juist ook in de samenleving mét de inwoners, ondernemers en met onze partners.

Leeswijzer

In deze Kadernota wordt voor de drie kernopgaven en de randvoorwaarde uit Koers 2030 uiteengezet hoe we in 2025 aan de slag gaan om de ambities uit Koers 2030 en het college-werkprogramma verder te brengen. Dat gebeurt aan de hand van de speerpunten die zijn opgenomen in het college-werkprogramma. Deze speerpunten hebben in een aantal gevallen het jaartal 2026 in de titel. In deze Kadernota ligt de focus echter op 2025. Ook wordt er een beeld gegeven van de knelpunten, ontwikkelingen in de gemeenschappelijke regelingen en de risico's. Indien er sprake is van een mutatie die van invloed is op het begrotingssaldo dan wordt deze weergegeven in een tabel. De beschreven risico's worden daar waar nodig in de Begroting 2025 financieel gekwantificeerd en opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De hoogte van de Algemene Reserve wordt indien nodig hier op aangepast. Zo voorkomen we dat we in financiële problemen komen.

De Kadernota wordt afgesloten met het hoofdstuk 'Financieel Perspectief' waarin de financiële vertaalslag plaatsvindt van de inhoudelijke keuzes en ontwikkelingen uit de Kadernota.

Veilig & inclusief

Inleiding

De oplopende verstoringen in internationale economische en geopolitieke verhoudingen blijven naar verwachting ook in 2025 vragen om intensivering van inspanningen om de lokale samenleving veilig en inclusief te houden. De dubbele vergrijzing, kansenongelijkheid, steeds meer mensen die slecht rond kunnen komen, de vluchtelingencrisis en een toenemend gevoel van maatschappelijk onbehagen zullen in 2025 onverminderd spelen. In deze context blijven wij investeren in een veilige en inclusieve samenleving in Sliedrecht.

De ambities op het gebied van ruimtelijke vernieuwing vinden hun basis in de vraag hoe de inwoners van gemeente Sliedrecht fijn kunnen wonen, werken en hun vrije tijd kunnen besteden. In de ontwikkeling van de plannen borgen we dat het perspectief van een veilige en inclusieve samenleving. Dat zullen we ook in 2025 doen.

‘Net als in afgelopen jaren zullen de uitdagingen in 2025 in het Sociaal Domein fors zijn’

Net als in afgelopen jaren zullen de uitdagingen in 2025 in het Sociaal Domein fors zijn. De nog steeds groeiende vraag naar ondersteuning zorgt voor stijgende uitgaven. Dit vraagt dat we steeds scherper bepalen wat we wel en niet doen maar ook hoe we het doen. Dit is een opgave die zich voordoet op zowel lokaal als regionaal niveau. Samen met de GR Sociaal en de GR DG&J zullen we daarvoor samen moeten werken aan en het implementeren van maatregelen.

Wat gaan we doen in 2025?

We maken werk van een veerkrachtige samenleving

De grootste uitdaging is en blijft ook in 2025 om inwoners de beweging te laten maken

van de gedachte 'ik heb recht op ondersteuning' naar de gedachte 'ik heb recht op een oplossing'. Ons aanbod op een hulpvraag van een inwoner kan namelijk ook iets anders zijn dan individuele ondersteuning, waar inwoners nu wel vaak een beroep op doen, ook wanneer dit niet per se de best passende oplossing is.

Aansluitend op bovenstaande kennen we ook nog steeds de uitdaging om van een mindset van 'problematiseren' naar een mindset van 'normaliseren' te komen. Dit is een langdurig en taai veranderproces. Op beide uitdagingen sturen wij als gemeente met name via onze partners in het Bonkelaarhuis, maar ook met andere relevante partners wordt het gesprek hierover continu gevoerd.

Beleidsmatig is een grote stap gezet op dit speerpunt met het vaststellen van de nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning. De beweging naar preventieve ondersteuning die goed lokaal is ingebed, is daarmee stevig ingezet, doordat bijvoorbeeld voortaan eerst onderzocht moet worden

of een algemene voorziening de cliënt voldoende ondersteuning biedt voordat het afgeven van een maatwerkvoorziening wordt overwogen.

In 2025 voeren we vanuit het Bonkelaarhuis een communicatiestrategie uit voor de verandering van 'ik heb recht op ondersteuning' naar 'ik heb recht op een oplossing'. We blijven Wmo en jeugdhulp naar de voorkant samen met het Bonkelaarhuis uitvoeren en periodiek monitoren en evalueren. Wat betreft de jeugdhulp is lokaal met name ingezet op Jeugdhulp naar voren en Veilig Opgroeien is Teamwerk (VOiT). Onze pilot VOiT lijkt een voorbeeld voor de regio te zijn. In 2025 is de aanpak ingebed in de onze werkwijze. Daarnaast is werk gemaakt van gezamenlijk contractmanagement met de SOJ, zodat we als gemeenten beter kunnen sturen op de zorgaanbieders. Al deze verandertrajecten zijn gericht op afschaling en het betaalbaar houden van de jeugdhulp. In 2025 blijven we inzetten op de doorontwikkeling van het lokale en regionale jeugdhulplandschap, met



als (landelijke) richtinggevende kaders de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming.

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) te verbeteren, bereidt het rijk een besluit voor om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Deze wijziging zou moeten ingaan per 1 januari 2026, al is deze datum niet zeker. Deze wijziging zal ook zijn lokale consequenties hebben. Hoe de nieuwe, inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien wordt in de komende periode verder uitgewerkt. In 2025 bereiden we samen met de GR Sociaal de verandering voor.

In 2024 en 2025 bouwen we aan een ondersteuningspakket voor kwetsbare inwoners die vanuit de centrumgemeente Dordrecht in Sliedrecht terecht komen op een beschermd wonen plek. Hierbij moet gedacht worden aan extra inzet op (woon)begeleiding, en overige ondersteuning die al vanuit het Bonkelaarhuis wordt geboden, maar nu voor deze groep wordt uitgebreid.

Om het hoofd te bieden aan de toename van psychische problematiek en de bijbehorende vraag naar zorg heeft het Rijk de opdracht gegeven tot vorming van zogenaamde 'Mentale Gezondheidscentra'. Deze moeten lokaal gevormd worden en dus ook in

“De ruimtelijke druk in Sliedrecht is op dit moment hoog”

Sliedrecht. In onze regio ligt op de opdracht om deze 'Mentale Gezondheidscentra' te vormen bij Yulius. Wij sturen erop dat koppeling met het Bonkelaarhuis plaatsvindt, zodat het voor inwoners helder is waar zij terecht kunnen en we vragen van inwoners integraal kunnen oppakken.

Met de ambities op het gebied van ruimtelijke vernieuwing is het van belang een goed beeld te hebben en houden hoe we wonen en zorg kunnen combineren. We starten in 2024 met het opstellen van een woonzorgvisie. Deze ronden we af in 2025, zodat hij gereed is voor de datum dat gemeenten er verplicht een moeten hebben. Dat is vanaf 2026.





We blijven sturen op een overall uitvoering op basis van de gestelde uitgangspunten in het collegewerkprogramma en we borgen dat we een passend vangnet blijven bieden voor die inwoners die dat nodig hebben, ondanks de blijvend stijgende vraag naar zorg en ondersteuning.

We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs

We willen het 'normale leven' verstevigen door een stevigere verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs. De middelen die het Rijk aan gemeenten heeft toegekend voor uitvoering van het Gezond en Actief Leven. In 2025 zetten we deze middelen in waar effectief en versterkend op onze lokale structuren.

Er is begin 2024 een coördinator Sport en Preventie aangesteld. Hiermee is er uitvoeringskracht toegevoegd om onder andere de afspraken uit het Sportakkoord II verder invulling te geven. De verbinding

tussen de verschillende maatschappelijke partners op het gebied van sport en preventie verstevigen we hiermee. In 2025 evalueren we de inzet en werken we verder versterking van de rol van de Coördinator Sport en Preventie in het preventieve veld.

In 2025 wordt in samenspraak met het kernteam van het Lokaal Sportakkoord II een start gemaakt met een plan van aanpak om sociale veiligheid en integriteit op lokaal niveau bij alle sportaanbieders waarmee de gemeente een relatie heeft te stimuleren en ondersteunen. Zodat we blijven voldoen aan de voorwaarden van het akkoord.

We werken door aan logische ontmoetingsplekken ter ondersteuning van onze preventieve structuur. We ontwikkelen Stationsweg 4 verder tot een inspirerende plek voor een brede groep Sliedrechtters, jong en oud. Met de komst van het Integraal Kindcentrum (IKC) zien we kansen om meer verbindingen te leggen in de wijk.



De exacte invulling van het IKC Valkweg wordt de komende periode verder ontwikkeld. We verwachten in 2025 te kunnen starten met de bouw.

We sturen op inrichting van de openbare ruimte. Het uitgangspunt hierbij is het faciliteren van sport en bewegen in combinatie met toegankelijke en aantrekkelijke ontmoetingsplekken voor onze inwoners.

In 2024 vindt onderzoek plaats naar kostenbesparende maatregelen voor de exploitatie van het zwembad. De effectuering na besluitvorming hierover zal in 2024 starten en in 2025 doorwerken.

We gaan de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners verstevigen

Het leven is de afgelopen jaren duurder geworden. Macro-economische ontwikkelingen geven aanleiding om ons zorgen te maken over de financiële positie van onze kwetsbare inwoners. De bestaanszekerheid van een groeiende groep inwoners komt steeds verder onder druk te staan. Om hen de ondersteuning te bieden die nodig is blijven we onverminderd inzetten op laagdrempelige hulp en ondersteuning. We

hebben (financiële) hulp nabij georganiseerd. We werken vanuit het besef dat bestaanszekerheid de basis is en problemen op het gebied van bestaanszekerheid kunnen leiden tot andere hulp en ondersteuningsvragen als problemen niet tijdig worden aangepakt.

Het Rijk werkt aan de herijking van de Participatiewet. Het is onzeker wanneer dit zijn impact op onze regionale en lokale situatie zal hebben. In 2024 werken wij samen met de GR Sociaal verder aan een gesloten ketenaanpak die aansluit op de beoogde ontwikkelrichting van het nieuwe wettelijke kader. Begeleiding van inwoners die participeren via laagdrempelige activiteiten of (beschut) werk kan eenvoudig worden op- en afgeschaald, zonder dat inwoners het risico lopen om inkomen te verliezen. We blijven sturen op ontwikkeling waarbij inwoners zich niet belemmerd voelen door drempels. Mogelijk kunnen deze en andere kansen in 2025 hun beslag krijgen in nieuwe beleid en uitvoering en/of in aansluiting worden gebracht op het nieuwe wettelijk kader.

Om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving en om te werken aan ontwikkeling is bestaanszekerheid essentieel. Voor kinderen is de impact van opgroeien in

armoede extra groot. We blijven investeren in optimale ontwikkelkansen voor alle kinderen met als doel weerbaarheid en mentale gezondheid bij leerlingen te bevorderen. Om de preventieketen verder te versterken zorgen we voor verbinding tussen scholen en belangrijke maatschappelijke organisaties en voorzieningen, zoals geloofsgemeenschappen, huisartsen en praktijkondersteuners. Zo zorgen we ervoor dat een laagdrempelig en fijnmazig vangnet beschikbaar is om voor kinderen uit gezinnen met bestaanszekerheid-uitdagingen voldoende ontwikkelkansen te borgen.

We zijn gestart met de zorgroute. Eerst hebben we ons gericht op de zorgroute van 0-4 jaar. In 2024 breiden we deze uit om uiteindelijk in 2025 een zorgroute te realiseren van de leeftijd –9 maanden tot 18 jaar. Met de zorgroute hebben we als doel de zorg en ondersteuning zo efficiënt mogelijk op elkaar af te stemmen en zo vroegtijdig mogelijk te kunnen signaleren.

Op uitvoeringsniveau worden afspraken gemaakt tussen partijen zoals de Sociale Dienst Drechtsteden en het Bonkelaarhuis voor uniformiteit in de brede intake en het uitwisselen van gegevens en het toepassen van het ‘no wrong door’ principe. Het moet voor onze inwoners niet uitmaken waar ze aankloppen voor ondersteuning.

Verder blijven we onverminderd inzetten op de ontwikkeling en activering van het bijstandsbestand. Hierbij werken we blijvend aan een goede keten van activiteiten en voorzieningen waarin sociale, culturele en sportieve activiteiten een plaats hebben en met elkaar verbonden zijn. Net als vrijwilligerswerk, participatieplaatsen, de sociale werkvoorziening en toeleiding naar

**“Om een zinvolle
bijdrage te kunnen
leveren aan de
samenleving en om
te werken aan
ontwikkeling is
bestaanszekerheid
essentieel”**

werk. Voor de inwoners die er gebruik van maken borgen we het eenvoudig na en naast elkaar gebruiken van de activiteiten en voorzieningen binnen de context van normaliseren en budgetbewust handelen.

We zien dat door de duur en de wijze waarop het conflict in Oekraïne zich ontwikkelt de behoefte en de hulpvraag van de Oekraïense oorlogsvluchtelingen verandert. Daarbij bemerken we dat een deel van de Oekraïense vluchtelingen zich bezint op een langdurig verblijf in Nederland. Dit zien we met name in de verschuiving van een korte termijn naar een midden- tot lange termijn denken in relatie tot huisvesting, onderwijs en werk gerelateerde vraagstukken.

Bij het creëren van ontwikkelkansen hebben we aandacht voor specifieke doelgroepen zoals statushouders. Statushouders maken een steeds groter deel uit van ons bijstandsbestand. Tegelijk zijn zij ook kansrijke nieuwe werknemers. Begeleiding naar participatie en werk vraagt specifieke op deze doelgroep toegesneden inzet en begeleiding.

We maken werk van veilige en veerkrachtige wijken en buurten

Een wijk- en buurtgerichte aanpak kan bijdragen aan versterking van de sociale basis en leefbaarheid. Daarom is er een project gestart om te komen tot buurt-agenda's. Een buurtagenda is een agenda van en voor bewoners uit de buurt en bestaat uit vraagstukken waar zij graag mee aan de slag willen. De gemeente ondersteunt waar nodig door middelen beschikbaar te stellen en het proces te faciliteren. Het project bestaat uit 2 fases: de 1e fase richt zich op het opstellen van een plan van aanpak, de 2e fase betreft de verdere uitrol in 2025 van het plan van aanpak en de realisatie van buurtagenda's in de praktijk.

In lijn met ons Integraal Veiligheidsplan (IVP) blijven we inzetten op leefbaarheid. We werken eraan woonoverlast te beperken en personen in een kwetsbare positie met de juiste begeleiding en hulp veilig te kunnen laten wonen in de wijk. Toenemend maatschappelijk ongenoegen, de vergroting van polarisatie en radicalisering/extremisme proberen we samen met onze veiligheidspartners, maar ook met maatschappelijke partners en geloofsgemeenschappen te

verminderen om zo de sociale stabiliteit te borgen. Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit houdt onze aandacht. We versterken daarnaast onze inzet op ondermijning op de terreinen van automotive, bedrijventerreinen en buitengebied door sterker samen te werken in de regio. Met de in 2024 gerealiseerde extra inzet op toezicht en handhaving werken we ook in 2025 aan fysieke veiligheid.

Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, is het belangrijk om krachten te bundelen om het waterbedeefte tussen de gemeenten van Drechtsteden Buiten zoveel mogelijk te voorkomen. Samenwerken is essentieel voor de inzet van (schaarse) capaciteit. Samenwerken is ook belangrijk om barrières op te werpen, zodat criminelen hun misdrijven niet kunnen en willen plegen in onze gemeente, maar ook niet buurgemeenten. We zetten daarom in op de voortzetting van het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) met onze partners in Drechtsteden Buiten in 2025, in eerste instantie met wellicht nog een jaar subsidie vanuit de provincie. Vanaf 2026 door inzet van structurele middelen.



Opvang vluchtelingen

Hoewel de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïense vluchtelingen afloopt in maart 2025, verwachten we dat de richtlijn wordt verlengd en er dus nog langer opvang nodig zal zijn. Veel Oekraïners hebben werk en kinderen gaan naar school en raken ingeburgerd.

In 2025 verwachten we dat de asielopvang van het COA in Sliedrecht Noord operationeel is. We streven ernaar de crisisnoodopvang in het gemeentekantoor zo lang als nodig en mogelijk is open te houden, tot uiterlijk de opening van een AZC. Net als in de crisisnoodopvang in het gemeentekantoor, blijven we er met de komst van het azc, samen met onze partners, voor zorgen dat er voldoende activiteiten zijn voor de vluchtelingen.

Knelpunten

Dienstverlening Bonkelaarhuis

Vanuit het Bonkelaarhuis wordt sinds jaren ingezet op het versterken van het normale leven en het versterken van de preventieve inzet om duurdere zorg aan de achterkant te voorkomen. Deze inzet laat positieve resultaten zien, maar als gevolg van maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen zijn er nu zorgen over de continuering van de huidige dienstverlening vanuit het Bonkelaarhuis en dreigt versterking van preventie in de knel te komen.

Om de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening aan onze inwoners te borgen hebben Stichting Sociaal Team Sliedrecht en Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid een verhoging van hun subsidie ten aanzien van een aantal taken (ten opzichte van 2023) aangevraagd. Hierbij gaat het specifiek om de taken schoolmaatschappelijk werk, volwassenhulpverlening, jeugdprofessionals, gezinsbegeleiding en maatschappelijke begeleiding statushouders.

Bij de vaststelling van de Winternota 2023 is besloten om het overschot van Beschermd wonen en opvang in te zetten om de lokale structuur te verstevigen en ons voor te bereiden op de toekomst. Een deel van de middelen wordt ingezet voor een extra impuls in het Bonkelaarhuis in 2024. Voor 2025 en verder wordt voorgesteld om de inzet structureel te maken en toe te voegen aan de dienstverlening van het Bonkelaarhuis.

Voor de maatschappelijke begeleiding is mogelijk een structurele dekkingsbron vanuit de Rijksbijdrage beschikbaar. Dit is afhankelijk van de kosten op inburgering die gemaakt worden door de GR Sociaal. Een nadere uitwerking hiervan zal moeten volgen. Dit zal ook terugkomen in de actualisering van de DVO met de SDD voor uitvoering van de Wet Inburgering 2021.

Knelpunten	2025	2026	2027	2028
Dienstverlening Bonkelaarhuis	-379	-379	-379	-379
Bestuurlijk interventie team	-30	-30	-30	-30
Knelpunten	-409	-409	-409	-409

Bedragen x € 1000

Bestuurlijk Interventie Team

De aanpak van ondermijning is een bestuurlijk speerpunt en een gemeentegrens overschrijdend vraagstuk. Voor een effectieve, slagvaardige aanpak is samenwerking met andere gemeenten en veiligheidspartners gewenst. In 2024 loopt de pilot BIT en de verwachtingen zijn positief. Wij zien veel meerwaarde in het BIT, omdat het concrete inzet pleegt op lokale signalen, verder kijkt dan de gemeentegrenzen en daarmee de gemeentelijke organisatie ontlast, waaronder de boa's. Daarom zetten we hier structureel op in. Kosten voor de pilot Bestuurlijk Interventie Team (ondermijning) worden nu deels door de regio betaald. De eerste ervaringen zijn positief en leiden naar verwachting tot een positieve evaluatie. De kosten van het BIT moeten per 2025 volledig door de gemeenten betaald worden. De regio levert dan geen bijdrage meer. Dit kan leiden tot een lastenverzwaring.

Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen

GR Sociaal

Bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J en GR Sociaal aan verminderen financiële problematiek gemeenten'

De GR Sociaal is gevraagd in kaart te brengen wat zij kan bijdragen aan het verkleinen van deze financiële uitdagingen van gemeenten. De doelstelling van deze opdracht is het aan de hand van tijd- en impactscenario's in kaart brengen van mogelijkheden die de GR Sociaal ziet om binnen haar verantwoordelijkheden bij te dragen aan het beheersbaar houden voor gemeenten van de kosten in het sociaal domein, rekening houdend met de noodzaak van het werken aan toekomstbestendige ondersteuning in het sociaal domein waar ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die dat nodig hebben.

Begroting 2025

De begroting van de GR Sociaal is inhoudelijk opgebouwd uit de opgaven Versterken bestaanszekerheid, Ontwikkelen naar Werk, Zorgen voor ondersteuning en Dienstverlening. De begroting gaat uit van landelijke inzichten voortkomend uit onder andere de macro economische verkenning en op lokaal-regionale historische trends en ontwikkelingen. Net als in voorgaande begrotingen is in de begroting 2025 voor de meerjarenraming een financiële bandbreedte gehanteerd. Deze loopt op van +2/-2% voor 2026 tot +6/-6% voor 2028. Voor onze begroting gaan we niet uit van de door

Verbonden partijen	2025	2026	2027	2028
GR Sociaal	-1.095	-1.109	-1.464	-1.702
DG&J	-37	-37	-37	-37
SOJ	0	0	0	0
Veiligheidsregio ZHZ	-19	-19	-19	-19
Verbonden partijen	-1.151	-1.165	-1.520	-1.758

Bedragen x € 1000

de GR begrote onderkant van de bandbreedte maar hanteren we de 100% lijn. Dit zien wij vanwege de gepresenteerde resultaten, maatregelen en demografische ontwikkelingen voor Sliedrecht als het meest realistische scenario.

De begroting 2025 laat daarmee voor Sliedrecht een structureel lastenverzwarend effect zien van € 2.167.000 in 2025 tot € 2.914.000 in 2028. De stijging van de lasten is voor het grootste deel toe te schrijven aan de ontwikkeling op de inkomensregelingen en de Wmo voorzieningen. Gelijktijdig zien we ook een ontwikkeling op de inkomstenkant. De prognose op de BUIG inkomsten (Rijksbijdrage voor de uitkeringen) stijgen met € 610.000 in 2025 tot € 750.000 in 2028. Na verwerking van de indexatie op de budgetten bedraagt het netto lastenverzwarend effect op de GR Sociaal € 1.095.000 voor 2025 tot € 1.702.000 in 2028.

DG&J (inclusief SOJ)

Begroting 2025

DG&J

Het afgesproken indexatiepercentage verbonden partijen is 2,8%. De DG&J rekent in haar begroting 2025 echter met een indexatie van 4,8%. Op basis van de begroting 2025 van de DG&J gaan we uit van een structurele claim vanaf 2025 van € 37.000.

SOJ

Er wordt door de SOJ in de begroting 2025 een indexatie percentage aangehouden van 4,8%. Deze indexatie kunnen we volledig opvangen binnen onze bestaande meerjarenbegroting. De gemeentelijke bijdrage aan de SOJ is voor Sliedrecht structureel lager dan waar we eerder rekening mee hadden

gehouden ondanks de toenemende vraag naar en oplopende kosten van jeugdzorg.

Veiligheidsregio ZHZ

Er spelen in 2024 diverse ontwikkelingen die doorwerken in 2025: een toekomstbestendige brandweezorg, een Veiligheids- Informatie Knooppunt, Riskfactory (zelfredzame en veerkrachtige samenleving, in het bijzonder kinderen) en de nieuwbouw van een brandweerkazerne Sliedrecht. Ook de Veiligheidsregio ZHZ heeft de bestuursopdracht gekregen, die nog nader wordt gedefinieerd, maar wel in de lijn ligt met de verkenning van de bijdrage van de Veiligheidsregio ZHZ aan het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten rond het ravijnjaar.

Begroting 2025

De begroting 2025 is gebaseerd op de uitgangspunten van de door het dagelijks bestuur vastgestelde begrotingsrichtlijnen. De lasten zijn geïndexeerd met de loonindex (5,4%) en de prijsindex (1,6%). Op basis van de begroting 2025 van de Veiligheidsregio ZHZ gaan we uit van een structureel lastenverzwarend effect van € 19.000.

Risico's

GR Sociaal

De begroting 2025 van de GR Sociaal kent net als voorgaande jaren een bandbreedte voor de meerjarenraming. Deze loopt op van +2/-2% voor 2026 tot +6/-6% voor 2028. De 100% lijn is in de cijfers verwerkt. Dit brengt een risico met zich mee van 2% tot 6% ten opzichte van de 100% lijn. Tegen over het risico bestaat ook de mogelijkheid dat de onderkant van de bandbreedte gerealiseerd wordt. In dat geval zal een voordeel ontstaan ten opzichte van de begroting.

Ruimtelijke vernieuwing

Inleiding

Het toekomstbeeld uit de Koers 2030 is verder uitgewerkt in onze Omgevingsvisie 2021, waarin al het beleid voor de fysieke leefomgeving is geïntegreerd. De kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing is hiervan een belangrijke uitwerking. De ambities hierin richten zich onder andere op een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting, het realiseren van meer woningen, afgestemd op woonbehoeften en een meer energieneutraal Sliedrecht.

Ruimtelijke kwaliteit is een randvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. Dit realiseren we onder andere door het versterken van de groenstructuren, het daar waar mogelijk water- en klimaatrobuust inrichten van de openbare ruimte en het implementeren van duurzame mobiliteit. Deze kwaliteit is niet alleen functioneel maar heeft ook een belangrijke sociale kant. De omgeving wordt zo ingericht dat inwoners worden uitgenodigd om te bewegen en te ontmoeten.

Om de ambities te realiseren is het belangrijk om de kracht van de samenleving te benutten door middel van een actieve samenwerking met inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en onze regionale partners. Duurzame uitwerking van de ambities en de hierboven genoemde actieve samenwerking vergt extra en andere inzet van de ambtelijke organisatie. Enerzijds om de aansluiting tussen landelijk, provinciaal en lokaal beleid uit te werken en te borgen en anderzijds om richting te geven aan de gewenste ontwikkeling passend bij de Sliedrechtse samenleving.

Wat gaan we doen in 2025?

In 2026 zijn op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave

Er is een geactualiseerd Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing. Het beschrijft de vooruitgang en mijlpalen en geeft een

indicatie van de vervolgstappen die we binnen het Programma Ruimtelijke Vernieuwing in 2025 gaan zetten. Vanuit de Omgevingsvisie en het Programmaplan is het van belang om te komen tot een samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen, zodat op deze wijze op een kwalitatieve wijze geadviseerd kan worden op de gemeentelijke ontwikkelingen en ambities. Het borgen en verbinden van regionaal, provinciaal en landelijk beleid is hierbij het vertrekpunt, onder andere op thema's als water en bodem sturend. Dit werkt ook door in specifiek beleid en afspraken die noodzakelijk zijn voor het afwegingsproces van keuzes in het programma ruimtelijke vernieuwing, zoals de uitwerking van de woonzorgvisie, een visie op flexwonen en in de prestatieafspraken met Tablis Wonen en zorgorganisaties.

Voor de ontwikkeling van Sliedrecht Noord wordt een samenwerking aangegaan met betrokken ontwikkelaars. Het ontwikkelde masterplan voor Sliedrecht Noord wordt doorontwikkeld in het Omgevingsplan. Daarnaast werken we aan het definitief ontwerp voor de Noord-Zuidverbinding, bestaande uit een technisch- en inrichtingsplan voor de parkomgeving en het Omgevingsplan dat de gebiedsinrichting mogelijk maakt.

In de binnenstedelijke herstructurering Sliedrecht selecteren we een marktpartij voor het ontwikkelen van een marktprogramma op de Valkweg en Maaslaan. De ruimtelijke procedure voor de Maaslaan, Middeldiepstraat en Valkweg wordt opgestart. Daarnaast worden de voorbereiding getroffen voor het bouw- en woonrijp maken van diverse locaties.



Vooruitlopend op de grote verbouwing die start in de volgende collegeperiode starten we in 2025 met de aanpak van de Parallelweg en Leeghwaterstraat, zodat de toenemende verkeersstromen goed kunnen worden afgewikkeld. De aansluiting op de Parallelweg van de Stationsweg en de Calandstraat wordt als apart project opgepakt.

Alle gemeenten hebben de verplichting om vóór 1 januari 2032 de kerninstrumenten van de in 2024 in werking getreden Omgevingswet te ontwikkelen, implementeren en te borgen. Dit betekent voor 2025 dat we het eerste deelplan van het Omgevingsplan vaststellen, een start maken met het volgende deelplan en (de werkwijze van) de intake- en omgevingstafel, het Omgevingsloket en het in 2022 vastgestelde participatiebeleid evalueren en waar nodig bijstellen. De Wet kwaliteitsborging wordt in 2025 verbreed met 'verbouwen'. Waar de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging tot op heden voornamelijk als projecten worden aangevlogen, volgt nu een fase waarin deze wetten meer en meer worden geïmplementeerd in de lijn en daarmee onderdeel gaan uitmaken van de dagelijkse praktijk.

Het Rijk stelt tot en met 2025 een bijdrage in de kosten voor de invoering van de Omgevingswet ter beschikking als aanvulling op de incidentele middelen die we als gemeente zelf opnemen in de begroting. Dat betekent dat we in 2025 eerdergenoemde taken kunnen uitvoeren met de middelen die daarvoor staan. Vanaf 2026 is echter nog onduidelijk of het Rijk zal bijdragen in de kosten voor de Omgevingswet en welke gevolgen dit al dan niet heeft voor onze begroting.

In 2026 is kwaliteit toegevoegd aan de openbare ruimte én is geborgd dat we dat ook zo houden

Bij (beheer-)projecten verbeteren we de kwaliteit van de openbare ruimte. Dit doen we door de leefomgeving daar waar mogelijk meer klimaat- en waterrobuust te maken, onder andere door een groenblauwe inrichting van de buitenruimte. We haken hierbij aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen, waaronder het provinciale convenant klimaatadaptief bouwen en de Regionale Adaptatie Strategie. Ons vigerende beleid, waaronder de omgevingsvisie, het groenbeleidsplan en het gemeentelijk water- en rioleringsprogramma is daarbij leidend. In onze aanpak stimuleren we ketenpartners, ondernemers en inwoners tot een klimaat-



adaptieve inrichting van hun percelen en gebouwen. Tevens geven we uitvoering aan de kwaliteitsimpuls van de entrees van Sliedrecht. We hebben daarbij oog voor onze sociaal kwetsbare wijken waar we ook in de

buurtagenda-aanpak uit de kernopgave Veilig en Inclusief op focussen.

Leidend in de aanpak van de buitenruimte is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Deze is voor 2025 gereed en wordt indien nodig jaarlijks geactualiseerd. Met assetmanagement beheren we ons areaal, de staat ervan en maken we keuzes in de werkzaamheden.

Voor het afvalbeleid adviseren we in 2024 over de alternatieven die kunnen bijdragen aan betere scheiding en vermindering van de afvalstromen, waarbij eventuele kostenbesparingen afgewogen worden tegen de (on)mogelijkheden die er bij onze partners zijn. Besluitvorming en uitvoering zal,



gegeven het draagvlak en de financiële mogelijkheden, in 2025 volgen. Daarnaast blijven we ook actief op het dossier Chemours/DuPont in de strijd tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen ervan voor de leefomgeving.

In 2026 is door investeringen in besparen, opwek en warmtevraag, de CO2 uitstoot en het gebruik van fossiele energie (fors) verminderd

Ook in 2025 ligt bij de verduurzamingsopgave, mede door de beschikbaarheid van rijksmiddelen, de focus op de energietransitie. Deze middelen stellen ons in staat regie en uitvoering op bestaande projecten door te zetten zoals in voorgaande jaren en extra inzet te financieren op processen waarin inwoners aan zet zijn. Het geeft daarnaast ruimte om de inzet van structurele gemeentelijke middelen wat af te schalen zonder verlies van slagkracht.

Met de middelen van het nationaal isolatieprogramma (NIP) en energiearmoede ondersteunen we kwetsbare inwoners met het isoleren van de woning waardoor de energievraag afneemt. We zijn lokaal en vanuit de regio actief om netcongestie te voorkomen, de plannen voor de Driehoek in uitvoering te krijgen en met de Green Deal succesvol duurzame energie op te wekken en te distribueren.

“Ook in 2025 ligt bij de verduurzamingsopgave, mede door de beschikbaarheid van rijksmiddelen, de focus op de energietransitie.”

Op de Driehoek benutten we de bijdrage die we na de zomer van 2024 naar verwachting toegekend krijgen vanuit de Regiodeal om de realisatie van de ambities mogelijk te maken en zetten wij ons samen met de ont-

wikkelpartners in om de barrières voor de ontwikkeling – zoals een calamiteiten-ontsluiting via de A15 – op te lossen.

Samen met inwoners en stakeholders ontwikkelen we wijkuitvoeringsplannen. Hierbij richten we ons in eerste instantie op verdere uitrol van het warmtenet, dat duurzaam verwarmd wordt uit de slibverbrandingsinstallatie van HVC. Het fysieke duurzaamheidsloket biedt ruimte voor ‘keukentafelgesprekken’ met inwoners waarbij deskundigheid en transparantie kernwaarden zijn. Om dit te bereiken zetten we scala aan instrumenten en regelingen in die de transitie ondersteunen.



In 2026 is de mobiliteit in Sliedrecht verduurzaamd, waarbij de fiets (infrastructuur) prioriteit heeft

Bij het vast te stellen Verkeers- en mobiliteitsplan Sliedrecht 2035 wordt een bijbehorend uitvoeringsprogramma toegevoegd. In 2025 is de verwachting dat een herinrichting van de Deltalaan, tussen de Maaslaan en de Stationsweg, kan plaatsvinden. Met het oog op de versnelde verduurzaming van het autogebruik wordt uitvoering gegeven aan de laadvisie en regionale logistieke laadvisie.

In 2026 is er vanuit provincie en rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030

In 2025 staat Sliedrecht Noord bekend bij de betrokken partners in de Alblasserwaard als voorbeeld hoe we stad- en plattelands-verbindingen kunnen realiseren. Daarbij zetten we in op het voeren van een gezamenlijke agenda in de Alblasserwaard, waarbij Sliedrecht Noord als voorbeeld kan bijdragen aan de bredere ontwikkeling van het polderlandschap. Om tot deze gezamenlijke agenda te kunnen komen, zetten we waar nodig middelen in om te onderzoeken waar de regionale kansen verzilverd kunnen worden.

Tegelijkertijd zetten we stappen om subsidies en deals te blijven inventariseren. De inventarisatie doen we in samenwerking met het team externe betrekkingen van de Smart Delta Drechtsteden en actualiseren we jaarlijks om de komende jaren zicht te houden op de mogelijkheden. Aan de hand van deze inventarisatie stellen we voor onszelf een actieplan op om aan de slag te gaan met de kansrijke opties voor projecten die afhankelijk zijn van externe financieringsstromen.

Een voorbeeld van een kansrijke optie is onder andere de inzet van Regio Deal-middelen die we naar verwachting formeel toegekend krijgen na de zomer van 2024. Sliedrecht neemt met drie projecten deel aan de Regio Deal, te weten veerkrachtige buurten, groenblauwe verbindingen en rivier-oeverontwikkelingen in de Alblasserwaard, en de Driehoek die we hebben verkregen



met onze aanvraag in 2024. Op het gebied van de (be)leefbaarheid in het polderland-schap onderzoeken we subsidiestromen op provinciaal en rijksniveau om bijvoorbeeld te kunnen investeren in fiets-, wandel- en ruiternetwerken. Daarnaast verstevigen we gezamenlijk in de regio onze lobby richting de Europese Unie.

Knelpunten

Verduurzaming wagenpark

In een tijdperk waarin duurzaamheid een steeds grotere rol speelt in het mondiale

bewustzijn, zijn gemeenten niet meer alleen dienstverleners aan hun inwoners, maar ook pioniers op het gebied van duurzaamheid. Duurzame bedrijfsvoering binnen een gemeente betekent dat we niet alleen kijken naar de functionaliteit van de bedrijfsvoering, maar dat we duurzame bedrijfsvoering gaan inzetten als instrument om verandering te bereiken of te stimuleren.

De gemeente Sliedrecht heeft een divers wagen- en materieelpark om haar gemeentelijke taken te kunnen uitvoeren. Dit varieert in afvalinzameling, het beheer van

Knelpunten	2025	2026	2027	2028
Verduurzaming wagenpark	-110	-110	-110	-110
MIP: Indexering lopende kredieten	0	0	0	-83
MIP: Nieuwe projecten	0	0	0	-40
MIP: Verkeersregelinstallaties	0	0	-37	-37
Parallelweg/Leeghwaterstraat	0	0	p.m.	p.m.
Buitenruimte BW plein	0	p.m.	p.m.	p.m.
Knelpunten	-110	-110	-147	-270

Bedragen x € 1000

de openbare ruimte, gladheidsbestrijding en voor de begraafplaats. De gemeente staat nu voor de uitdaging om het wagenpark de komende jaren te verduurzamen. In de praktijk blijkt dat duurzamere varianten in aanschaf vaak fors duurder zijn dan de bestaande voertuigen die ze vervangen. Tevens dient de laadinfrastructuur hiervoor aangepast te worden. Het adviesbureau “United Quality” heeft de opdracht gekregen om een vervangingsplan op te stellen van het huidige wagenpark en materieel waarbij de verduurzaming een grote impact heeft op de organisatie en/of het milieu. Het vervangingsplan naar elektrificeren leidt in zijn totaliteit tot hogere kosten. Een gedeelte van deze kosten wordt doorgerekend in de heffingen. Het bedrag van € 110.000,- zoals opgenomen in bovenstaande tabel kan niet worden doorgerekend in de heffingen en komt ten laste van het begrotingssaldo.

Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)

Bij de Begroting 2025 zal het MIP worden aangepast en ter besluitvorming worden aangeboden. De aanpassingen in de investeringen leiden tot aangepaste kapitaallasten. De drie genoemde reeksen voorzien in de dekking van kapitaallasten van de voorgenomen aanpassingen.

Indexering lopende kredieten

Door de hoge inflatie (en vertraging in de uitvoering) zijn diverse uitvoeringsbudgetten niet meer toereikend. Om de projecten conform de vastgestelde uitgangspunten te kunnen realiseren is bij diverse projecten ophoging van het budget noodzakelijk. Dit betreft onder andere de projecten Vogelbuurt, de Professorenbuurt, de kredieten voor het vervangen van asfalt.

Nieuwe projecten

Op basis van het beheer- en onderhoudsbeleid openbare ruimte zijn diverse vervangingsinvesteringen ingepland. Daarnaast zullen er nieuwe beheerprojecten worden toegevoegd op basis van inspectieresultaten en nieuwe inzichten. Hierbij wordt voor de dekking in eerste instantie gebruik gemaakt van de ‘stelpost’



budgetten zoals opgenomen in het MIP. Deze worden verlaagd en de kredieten voor de specifieke projecten (b.v. voor de Van Goghstraat) worden opgehoogd.

Verkeersregelininstallaties (stoplichten)

In het huidige MIP zijn geen investeringen opgenomen in verkeersregelininstallaties. De komende jaren moeten op diverse locaties (op- en afritten A15 nabij de Parallelweg en de kruising van de Parallelweg met de Ouverture) wel investeringen plaatsvinden.

Driehoek (saldo neutraal)

De realisatie van de ambities met betrekking tot de Driehoek vraagt ook een gemeentelijke bijdrage. Deze kunnen we beschikbaar stellen vanuit de reserve Koers 2030. Om de businesscase sluitend te kunnen maken reserveren we € 350.000 in de reserve.

Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Op het gebied van toezicht op zeer zorgwekkende stoffen ondersteunt OZHZ Sliedrecht met kennis en advies over PFAS en het beleid met betrekking tot de met PFAS verontreinigende grond. De hiermee verband houdende bodemsaneringstaken zijn in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet vanuit het Rijk overgedragen aan de gemeente en OZHZ voert deze voor ons uit. Overigens ligt hier ook een rol voor de provincie. Daarnaast leidt de Omgevingswet tot extra taken rond de geluidszonering op bedrijventerreinen. Ook hier speelt OZHZ een rol. In de toekomst verwacht OZHZ een verdere kwalitatieve ontwikkeling van haar VTH-taken.

Voor advisering over de energietransitie blijft OZHZ uitvoering geven aan de E-agenda, zodat bedrijven gestimuleerd worden de energietransitie te versnellen. Toezicht en handhaving op de energietransitie bij bedrijven vindt onder meer plaats door de controle op de Label C verplichting die voor kantoren geldt. Om een circulaire economie te ontwikkelen, neemt OZHZ het initiatief in regionale overleggen, waardoor op dit thema samenwerking ontstaat en lokale kansen worden benut.

Risico's

PFAS

Het PFAS dossier wordt steeds omvangrijker en vergt veel ambtelijke en bestuurlijke inzet. De met PFAS vervuilde grond leidt in onze bedrijfsvoering nu al tot kostenverhogingen die, hoewel misschien verhaalbaar, leiden tot budgetoverschrijding in civiele projecten. Daarnaast kunnen claims van inwoners ook onze bedrijfsvoering raken.

Netcongestie

De snelle en enorme verandering in het energielandschap leidt op grote schaal tot netcongestie waardoor gewenste aansluitingen voor particulieren en bedrijven niet of niet tijdig beschikbaar komen. Dit hindert de ontwikkelingen zoals in Koers 2030 en het collegewerkprogramma benoemd. Het kan leiden tot vertraging in het Programma Ruimtelijke Vernieuwing, tot ongewenste keuzes met betrekking tot duurzaamheid of gebiedsontwikkeling en kan tot slot de economie schaden.

Ondernemend & betrokken

Inleiding

Ondernemend en betrokken zijn zit diepgeworteld in Sliedrecht. Binnen onze samenleving doen mensen veel zelf. Daar zijn we niet alleen trots op, we hebben ook de ambitie dat verder te versterken. Bijvoorbeeld door het borgen van de vitale economie en het levendig centrum. De rode draad daarin is verbinden, organiseren en promoten. Sliedrecht is een echt ondernemersdorp. Verschillende Sliedrechtse bedrijven, met name die in de maritieme sector en de aanverwante maakindustrie, zijn actief over de hele wereld en bieden werk aan veel Sliedrechtse. Ook de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel en de ondernemers in het centrum leveren een grote bijdrage aan Sliedrechts vitale economie.

‘Sliedrecht is een echt ondernemersdorp’

De lokale en regionale arbeidsmarkt is cruciaal: het lokale en regionale bedrijfsleven heeft immers behoefte aan gekwalificeerd personeel. Niet voor niets werken onderwijs en het bedrijfsleven nu al samen aan een goede aansluiting van het onderwijs op het werk dat gedaan moet worden. Deze manier van werken borgen we graag voor de toekomst en waar mogelijk voegen we kwaliteit toe. Er ligt lokaal een belangrijke opgave om sterker in te zetten op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van de Sliedrechtse bedrijven. Als we onze inwoners maximale kansen willen bieden, is het belangrijk een nog sterker appel te doen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van die bedrijven. We willen ze actiever en persoonlijker benaderen en stimuleren tot het bieden van onder andere stage-, leer- en participatieplaatsen. Daarmee kunnen we bijgedragen

aan de maatschappelijke opgaven zoals opgenomen in de kernopgave Veilig en Inclusief, waarin onder andere het verhogen van de participatie van onze inwoners richting de arbeidsmarkt centraal staat.

Natuurlijk houdt een gunstig ondernemingsklimaat ook in dat er voldoende ruimte is voor bedrijven en dat bedrijven op de juiste plek gevestigd zijn. Ook een goede uitstraling van de terreinen en het centrum zijn daarbij van groot belang. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing en zijn onlosmakelijk verbonden met het bedrijvenbeleid en het vestigingsklimaat. Ze moeten dan ook in samenhang gezien worden.

Wat gaan we doen in 2025?

In 2026 hebben we samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie

Als gemeente doen wij actief mee aan het Ondernemersplatform. Als uitvoeringsinstru-

ment speelt het Ondernemersfonds een cruciale rol. In dit fonds werken ondernemers en de gemeente als gelijkwaardige partners samen aan het verwezenlijken van gemeenschappelijke doelstellingen. Wij zijn optimistisch dat het fonds in 2025 zijn volle potentieel zal bereiken. Dit betekent dat ondernemers van bedrijventerreinen tot winkelgebieden, samen met stakeholders uit de sectoren sport, cultuur, recreatie, en onderwijs, investeringen zullen doen die de kwaliteit van Sliedrecht verhogen.

Onze deelname is erop gericht om zoveel mogelijk ondernemers kennis te laten maken met en profijt te hebben van het Ondernemersfonds. Ons accountmanagement speelt hierin een belangrijke rol. De samenwerking met het Ondernemersfonds stelt ons in staat projecten en initiatieven effectief te koppelen aan onze gemeentelijke inzet, waardoor wij samen sterker staan in het realiseren van onze ambities.



We vragen veel van onze ondernemers. Wij verwachten dat zij een actieve bijdrage hebben bij het oplossen van tal van grote maatschappelijke opgaven (denk aan de energietransitie en de overgang naar een duurzame en circulaire economie). Vanuit onze kaders gaan wij onze ondernemers daarbij helpen. We hebben hier de rol van facilitator, aanjager en verbinder bij de gewenste veranderingen. Dit doen wij door ondernemers de handvatten te bieden zodat zij kunnen bijdragen aan deze grote maatschappelijke opgaven. Zo is het onder de aandacht brengen van de MKB-Innovatie-regeling Drechtsteden-Gorinchem een vast onderdeel van accountmanagement. Ook werken we aan de economische cluster-vorming vanuit vijf thema's: digital mainport, smart manufacturing, duurzaam varen, deltattechnologie en zorginnovatie. Dit draagt bij aan het vergroten van het innovatievermogen van bedrijven.

In 2025 zetten wij verder in op het uitwerken van de zeven werkpakketten van de Green Deal. Het gaat hierbij om de werkpakketten energie hub, mobiliteit hub, externe factoren, participatie en propositie vastgoedeigenaren, investeringsbegroting en financieringsplan, governance/organisatiestructuur en project/procesmanagement.

In 2026 hebben we een stap vooruitgezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven

We blijven actief in gesprek met de parkmanager en de centrummanager om samen de ambities te bepalen en op die manier hun plannen aan te laten sluiten bij de ruimtelijke en economische ambities van de gemeente. We blijven bedrijven attenderen op de diverse mogelijkheden en programma's die er voor hen zijn om het

parkmanagement en centrummanagement verder te ontwikkelen. Denk hierbij aan onder andere de diverse subsidies vanuit de provincie Zuid-Holland, handvatten vanuit de brancheorganisatie (bijvoorbeeld Platform De Nieuwe Winkelstraat en Stad & Co), ontwikkelkaarten en het werkboek voor centrummanagement.

Dit doen wij mede om de gewenste clustering en onderlinge verbanden te versterken waarmee een bijdrage aan economische ontwikkeling wordt geleverd. De inzet van parkmanagement breiden wij na de pilot in 2024 verder uit naar alle bedrijventerrein. Naast veiligheid kijken wij ook naar hoe wij samen de bedrijven-terreinen duurzamer, meer klimaatadaptief en toekomstbestendiger kunnen maken.

'Naast veiligheid kijken wij ook naar hoe wij samen de bedrijventerreinen duurzamer, meer klimaatadaptief en toekomstbestendiger kunnen maken.'

Op het moment dat de strategische uitgiftekaders voor Stationspark III zijn goedgekeurd, worden er verkennende gesprekken gevoerd met geïnteresseerde ondernemers.

Met de ontwikkeling van Stationspark III kunnen we een schuifoperatie op gang brengen, die de bovengenoemde clustering mogelijk

maakt en wordt ruimte vrijgespeeld voor maritieme bedrijvigheid op de watergebonden bedrijventerreinen.



In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt

In 2025 gaan we verder met de voorbereiding van het opwaarderen van de Leeghwaterstraat als hoofdstraat van de woonboulevard. Het voorlopig ontwerp wordt verder uitgewerkt naar een uitvoeringontwerp inclusief de participatie. Eind 2025 start de uitvoeringsfase.

De activiteiten voor het Burgemeester Winklerplein zijn afhankelijk van de uitkomsten van het overleg met onze partners in 2024. We dragen wel bij aan het opwaarderen van het Burgemeester Winklerplein door uitvoering te geven aan de verordening gevelsubsidies Winklerplein.

Aanvullend wordt het tweejaarlijkse behoefteonderzoek naar zondagsopenstelling voor supermarkten uitgevoerd.

In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd, in aansluiting op de maatschappelijke- en arbeidsmarktontwikkelingen

De huisvesting van scholen is een wettelijke taak van de gemeente. De gemeente wordt hiervoor bekostigd. Periodiek stellen we een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op. In 2024 brengen we een nieuw IHP naar de raad. De verwachting is dat het komend IHP extra middeleninzet in 2025 vraagt voor het voorbereidingskrediet. Pas na de afronding van de bouw en/of verbouwing worden de bouwkosten in de begroting opgenomen. Dit is vanaf 2029, dit valt buiten het meerjarenperspectief van deze Kadernota.

In 2025 moet een begin worden gemaakt met de uitvoering van de korte termijn agenda van het IHP. Te denken valt aan de verhuizing van een school in combinatie met één of meerdere verbouwingen. De uitvoering zal voornamelijk bij de schoolbesturen liggen. De gemeente moet mogelijk wel ondersteunen in bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting.

In 2026 hebben we sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport) verenigingen en maatschappelijke organisaties, die een passend aanbod van voorzieningen hebben gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

In 2025 wordt de zorgplicht bibliotheken van kracht. Dit betekent dat gemeenten de taak hebben een volwaardige openbare bibliotheekfunctie in stand te houden. Het brede maatschappelijke, educatieve en culturele aanbod van bibliotheken is van grote waarde en moet worden geborgd. Het is nog niet bekend wat de impact gaat zijn van deze nieuwe taak. Het Rijk heeft wel aangegeven hiervoor vanaf 2025 structureel

een budget van circa 54 miljoen euro beschikbaar te stellen voor gemeenten.

In de periode rondom de verbouwing van Stationsweg 4 is de gemeente met SOJS in gesprek gegaan over de maatschappelijke activiteiten van SOJS. Deze gesprekken verlopen moeizaam. De gemeente wil het jongerenwerk en de podiumactiviteiten splitsen en doorontwikkelen. Zo willen we borgen dat de focus op het jongerenwerk blijft, de podiumactiviteiten verbreed kunnen worden en aansprekend zijn voor een breder publiek. De gesprekken hierover worden in 2024 voortgezet en naar verwachting zal de doorontwikkeling ook in 2025 nog aandacht vragen om te borgen dat een toekomstbestendige situatie ontstaat waarmee zowel het jongerenwerk past.

In april 2024 is het besluit genomen tot de bouw van een nieuw zwembad. In 2024 verkennen we samenwerkingsmogelijkheden met buurgemeenten. In 2025 verwerken we de uitkomsten in de verdere voorbereidingen.

Het huidige beheerplan onderhoud vastgoed loopt tot en met 2024. Dit beheerplan zal geactualiseerd worden voor de periode 2025-2028. Het geactualiseerde beheerplan zal overzicht bieden voor het technisch beheren en onderhouden van het gemeentelijk vastgoed van de gemeente en de daarvoor benodigde financiële middelen. Het beheerplan zal gebaseerd zijn op de nota Onderhoudsbeleid vastgoed 2021-2030. Het beheerplan onderhoud vastgoed 2025-2028 is de leidraad voor vastgoed om het beheer en onderhoud planmatig gedurende betreffende periode goed te kunnen uitvoeren voor de vastgoedobjecten die onder haar hoede vallen. Het is ook bedoeld om te verantwoorden voor welke objecten en voor welk type onderhoud de beschikbaar gestelde financiële middelen worden ingezet.

Er is reeds gestart met een actualisatie van de (D)MJOP's (duurzame meerjaren-onderhoudsplanningen), die als basis dienen voor het beheerplan, wat later in 2024 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.



Knelpunten

Niet van toepassing.

Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen

Niet van toepassing.

Risico's

Burgemeester Winklerplein

Het risico is dat de ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein niet conform de oorspronkelijke overeenkomst tussen ABB en gemeente kan plaatsvinden. Dit levert in ieder geval vertraging van woningbouw op. Daarnaast kan de afwikkeling leiden tot een schadepost/claim.

BAES B.V.

Het college is voornemens om BAES B.V. in 2024 op te richten, een zelfstandig beherende instelling voor het beheer van Elektra-MFA Stationsweg 4. In 2025 zal BAES B.V. ook de gemeentelijke sporthallen en gymzaal gaan beheren en exploiteren, zodat er voldoende schaalgrootte is. Zodra gereed, zullen hieraan toegevoegd worden het verbouwde MFA raadhuis en mogelijk het nieuw te bouwen zwembad. Er is een risico dat de oprichting van BAES B.V. meer tijd gaat kosten dan ingeschat. Het is een risico op vertraging in het besluitvormingsproces en de inrichting van de organisatie (personeel, bestuurder).



Randvoorwaarde: Slagvaardige organisatie

Inleiding

Een slagvaardige organisatie is randvoorwaardelijk om onze ambities waar te kunnen maken en de inwoners een goede dienstverlening te kunnen bieden. Stabiliteit, flexibiliteit, leren en opgabegericht werken zijn daarbij voor onze organisatie belangrijke pijlers. We willen effectief kunnen inspelen op de voortdurend veranderende wereld om ons heen. De inwoner is meer en meer betrokken bij wat er speelt in de samenleving. Goede communicatie en participatie verdienen dan ook aandacht.

Ook in 2025 gaan we door met de ontwikkeling die we in 2020 zijn gestart: het duurzaam en werkenderwijs optimaliseren en het kwalitatief en kwantitatief versterken van de organisatie, zodat we onze inwoners een goede dienstverlening kunnen garanderen en onze ambities waar kunnen maken.

Wat gaan we doen in 2025?

In 2026 is onze dienstverlening mensgericht, transparant en helder en weten inwoners/ondernemers wat zij van ons kunnen verwachten

Sliedrecht hanteert een brede definitie voor dienstverlening die zich richt op alle vormen van contact tussen de gemeente en de

samenleving. Daarbij gaat het om contacten binnen de dienstverlening, maar ook om contacten in relatie tot participatie en communicatie. Want inwoners willen meedenken over ontwikkelingen in Sliedrecht en in hun buurt en daarover goed geïnformeerd worden. De in 2024 af te ronden visie op dienstverlening wordt daarom opgesteld in lijn met de uitgangspunten uit het participatiebeleid, het communicatiebeleid en de uitgangspunten die gelden voor de buurtagenda's. Centraal binnen de visie op dienstverlening staan de servicebeloftes die concreet maken waar inwoners op mogen rekenen bij het afnemen van de Sliedrechtse dienstverlening. In 2025 zijn de inspanningen gericht op het waarmaken van deze servicebeloftes in de praktijk. In lijn daarmee worden vanuit het perspectief van de inwoners op basis van klantreizen belangrijke dienstverleningsprocessen doorontwikkeld, verbeterd en vernieuwd.

In relatie tot regie op de dienstverlening wordt gemonitord in hoeverre doorgevoerde verbeteringen om tijdig te reageren op verzoeken, vragen en meldingen geborgd zijn en structureel onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering. Er wordt managementinformatie beschikbaar gemaakt op basis waarvan coördinatoren en

leidinggevend en kunnen sturen op de kwaliteit en voortgang. Ook vindt een oriëntatie plaats op nieuwe, landelijk ontwikkelde tools en applicaties voor zaakgericht werken om deze taak efficiënt te ondersteunen.

Net als voorgaande jaren wordt ook in 2025 de dienstverlening op het gebied van burgerzaken en het klantcontactcentrum (web & telefonie) afgenomen via Dienstverlening Drechtsteden (onderdeel SGD). Zij voeren ook op continubasis klanttevredenheidsonderzoek uit op basis waarvan inzichtelijk wordt hoe inwoners de dienstverlening ervaren.

In relatie tot de gemeentelijke communicatie worden in 2025 stappen gezet in het borgen van het communicatiebeleidsplan voor de aanpak van gemeentelijke plannen en projecten door onder andere de inzet van issuemanagement en Factor C. Met als doel het gebruik van duidelijke kernboodschappen per doelgroep die zorgen voor herkenbare communicatie en begrip en/of draagvlak. Ook ontwikkelen we de huidige 'newsroom' door om te kunnen monitoren wat er in de samenleving leeft. Daarnaast versterken we onze kennis over storytelling en gaan we door met experimenteren met nieuwe vormen van communicatie en meer gebruik van beelden en video. Ook zetten we door middel van bijvoorbeeld trainingen in op het communicatief vaardiger maken van de medewerkers.

In 2026 participeren inwoners actief in onze plannen en hebben we een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030

In het kader van de Omgevingswet is er een participatieleidraad opgesteld die duidelijk

maakt aan inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie wat het doel is van de participatie, hoeveel ruimte er is voor inspraak en welke vormen van participatie bij welke besluitvormingstrajecten passen. De wens is om dit participatiebeleid niet alleen voor ruimtelijke initiatieven in te zetten, maar breder toe te passen in het werk van de gemeente. Daarvoor is het van belang dat het huidige beleid eerst geëvalueerd wordt. De afspraak is om dit te doen wanneer de Omgevingswet één jaar in werking is getreden. Dat betekent dat het participatiebeleid in 2025 geëvalueerd gaat worden. De inzichten die hieruit naar voren gaan komen verwerken we vervolgens in vernieuwd participatiebeleid dat organisatie breed zal gaan gelden. We versterken daarnaast in de organisatie de kennis en vaardigheden rondom participatie bij medewerkers. Ook willen we ervaring gaan opdoen met nieuwe vormen van participatie, zowel fysiek, online als hybride.

In 2025 is de aandacht ook gericht op het (waar nodig en gewenst) ondersteunen van inwoners die zelf maatschappelijke initiatieven willen ontplooiën. Daarbij zorgen we voor een herkenbare toegang met duidelijk benoemde contactpersonen binnen de gemeente.

De (afronding van de) restauratie van het raadhuis zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden. We nemen het hernieuwde raadhuis, dat in 2025 102 jaar bestaat, in gebruik als huis van de democratie en centrum van de samenleving. Een monumentaal pand, met haar oude karakteristieken waar we als Sliedrecht trots op zijn. Een plek waar ontmoeting tussen gemeente(bestuur) en inwoners wordt gefaciliteerd.



In 2026 heeft Sliedrecht een prettige, professionele en flexibele organisatie

Het is als organisatie, door de krapte op de arbeidsmarkt, steeds moeilijker om geschikte mensen te werven en te binden. Ook voor onze medewerkers biedt de krappe arbeidsmarkt kansen om zich persoonlijk en professioneel te ontwikkelen. Het is belangrijk dat we die mogelijkheid ook intern kunnen bieden om zo medewerkers te behouden voor de organisatie.

Door doorstroom binnen de organisatie zien we dat we (tijdelijk) op kwaliteit inleveren en alle zeilen bij moeten zetten om koers te blijven houden. Met name binnen het sociaal domein heeft er het afgelopen jaar een beweging plaatsgevonden wat ervoor zorgt dat de uitdaging groot is om de ambities waar te maken.

We investeren daarom des te meer in leiderschap en professionalisering middels trainingen en opleidingen en door het gericht inzetten van instrumenten en ontwikkelmogelijkheden, zoals coaching, het traineeship en de inrichting van het unctiehuis. Ook blijven we inzetten op het borgen en evalueren van reeds ingezette instrumenten en interventies, waaronder

het programma voor onboarding. Daarnaast voeren we het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit en organiseren we bijeenkomsten om de verbinding met onze organisatie en waarden te versterken. Uit het eerdere uitgevoerde MTO is gebleken dat de werkdruk in onze organisatie hoog is. Dit heeft invloed op gezonde werkomstandigheden. Portfoliomanagement is een middel om inzicht te krijgen in capaciteit versus de opgaven waarvoor we staan (zowel ambities als regulier werk) en kan gebruikt worden om bij te sturen in zowel capaciteit als opgaven waar nodig. Gebleken is dat echter portfoliomanagement alleen op dit moment niet voldoende is om een gezond werkklimaat te kunnen garanderen. Daarom is het noodzakelijk om te investeren in het versterken van de organisatie.

Ook een prettige werkomgeving draagt bij aan werkplezier en binding met de organisatie. In 2025 ronden we de herinrichting van het gemeentekantoor af. Hiermee moderniseren en verduurzamen we niet alleen het pand, maar voldoet het straks ook aan alle eisen voor zaken als brandveiligheid, ARBO en de Archiefwet. Het gemeentekantoor kent straks een (nog)

sterkere verbinding met het raadhuis. Waar het raadhuis centraal zal staan als een plek waar ontmoeten met buiten wordt gefaciliteerd, zal het gemeentekantoor een plek zijn waar interne ontmoeting en opgavegericht werken centraal staat.

Binnen het gehele vakgebied Informatisering & Automatisering (I&A) vinden ontwikkelingen plaats op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Om een slagvaardige organisatie waar te kunnen maken, wet- en regelgeving in te bedden in de organisatie en huidige processen te beheren en uit te kunnen blijven voeren, is het noodzakelijk om hier extra op in te zetten. Naast het hoofd-domein informatiemanagement gaan de ontwikkelingen ook op de domeinen informatie- en cyberveiligheid, archiefzaken, facilitaire IT en data gedreven werken dusdanig snel dat geen extra inzet leidt tot het niet voldoen aan wet- en regelgeving en het structureel achterlopen op benodigde ontwikkelingen binnen deze domeinen.

Knelpunten

Uitbreiding formatie

Zoals eerder in deze Kadernota aangegeven is er een investering nodig in het versterken van de organisatie. Uit het in 2023 uitgevoerde medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) is gebleken dat de werkdruk in onze organisatie hoog is. Dit heeft invloed op de werkomstandigheden. Om een goede werkgever met gezonde werkomstandigheden te kunnen zijn is uitbreiding noodzakelijk. Daarnaast zorgt de uitbreiding van de formatie ervoor dat we kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten op het gebied van onder andere de informatievoorziening, archiefwet, data security en basisregistraties. Tevens zorgt de uitbreiding ervoor dat we onze rol en verantwoordelijkheid kunnen nemen in het samenwerkingsverband SGD en dat de doelstellingen binnen voornamelijk het domein samenleving worden gerealiseerd.

Knelpunten	2025	2026	2027	2028
Uitbreiding formatie	-451	-451	-353	-124
Knelpunten	-451	-451	-353	-124

Bedragen x € 1000

Een deel van deze formatie uitbreiding wordt budgetneutraal opgelost. Vier fte (afgebouwd naar 3 fte in 2027 en 1 fte in 2028) kunnen niet budgetneutraal worden opgelost en komen ten laste van het begrotingssaldo. Dit resulteert in bovenstaande claim.

Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regelingen

Smart Delta Drechtsteden

De samenwerking in onze regio zetten we in 2025 onverminderd voort. Dit doen we zowel vanuit bestaande GR-structuren als in de ruimtelijk-economische samenwerkingen zoals de Smart Delta Drechtsteden. De afgelopen jaren hebben aangetoond dat regionale samenwerking loont in lobbykracht, kennisuitwisseling, bundelen van uitvoeringskracht en saamhorigheid. Deze meerwaarde streven we ook in 2025 na. Verder blijven we alert op nieuwe kansen voor meervoudig lokale samenwerkingsverbanden waar dit loont.

Servicegemeente Dordrecht

Zoals overeengekomen tijdens de transitie, heeft er eind 2023 een evaluatie van de

dienstverlening van en samenwerking met de Servicegemeente, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau plaatsgevonden. De verschillende aspecten van de (samenwerking met) Servicegemeente Dordrecht en de ingezette koers van de afgelopen twee jaar zijn geanalyseerd en beoordeeld. De aanbevelingen naar aanleiding van deze evaluatie richten zich vooral op het (zakelijke) partnerschap en het ontwikkelen van een realistische SGD-ontwikkelagenda voor de periode 2024-2026. De uitwerking van deze aanbevelingen krijgen in 2024 en verder hun beslag.

Risico's

ICT Beweeft

ICT Beweeft is een groot en complex regionaal programma waarin we de beweging maken naar de cloud. De migratie van onze applicaties en data is dermate complex dat er een mogelijkheid bestaat dat het een langere doorlooptijd kent tot ver in 2025. Wanneer het programma een dergelijke uitloop kent ontstaan er financiële en technische risico's die gemitigeerd moeten worden.

Financieel perspectief

Samenvatting

Het meerjarig saldo van de Kadernota laat in 2025 een licht positief resultaat zien. In de jaren 2026, 2027 en 2028 is er sprake van een nadelig resultaat, zie onderstaande tabel. In dit hoofdstuk worden de financiële mutaties per onderwerp inzichtelijk gemaakt. De mutaties inzake de ontwikkelingen en knelpunten en verbonden partijen zijn toegelicht onder de desbetreffende kernopgave. De overige mutaties worden daar waar nodig in dit hoofdstuk toegelicht.

Financieel beeld Kadernota 2025	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief Begroting 2024	157	-1.574	-2.008	-2.123
Reeds vastgestelde mutaties	-858	-1.530	-948	-1.617
Startpositie Kadernota 2025	-701	-3.104	-2.957	-3.740
Loon- en prijsontwikkelingen	218	225	225	225
Verbonden partijen	-1.151	-1.165	-1.520	-1.758
Ontwikkelingen en knelpunten	-970	-970	-909	-803
Tussentelling Kadernota 2025	-1.903	-1.910	-2.204	-2.336
Scherper ramen	900	p.m.	p.m.	p.m.
Reserve koers 2030 (minder storting in reserve)	1.750	0	0	0
Kadernota 2025	46	-5.014	-5.160	-6.077

Bedragen x € 1000

Meerjarenperspectief Begroting 2024

De startpositie van de Kadernota 2025 bestaat uit het meerjarenperspectief uit de vastgestelde begroting 2024 (inclusief Septembercirculaire) en de reeds vastgestelde mutaties. De reeds vastgestelde mutaties worden hierna gespecificeerd. In onderstaande tabel is het verloop van het saldo inzichtelijk gemaakt.

Financieel beeld Kadernota 2025	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief Begroting 2024	157	-1.574	-2.008	-2.123
Reeds vastgestelde mutaties	-858	-1.530	-948	-1.617
Startpositie Kadernota 2025	-701	-3.104	-2.957	-3.740

Bedragen x € 1000

Reeds vastgestelde mutaties	2025	2026	2027	2028
I. Sliedrecht Buiten	0	0	0	-665
II. Septembercirculaire 2023	149	-304	313	300
III. Saldo Winternota 2023	-46	-46	-46	-46
IV. Brandweerkazerne	0	-103	-103	-103
V. Voorjaarsnota 2024	-961	-1.077	-1.112	-1.103
Reeds vastgestelde mutaties	-858	-1.530	-948	-1.617

Bedragen x € 1000

Loon- en prijsontwikkelingen

De budgetten in de meerjarenbegroting zijn constant (elk jaar gelijk). Het gevolg hiervan is dat bij de Kadernota (waar nodig) indexatie van de budgetten dient plaats te vinden. In de meerjarenbegroting zijn hiervoor budgetten gereserveerd (op een oplopende stelpost). Voor deze indexatie aanpassing gebruiken we de gegevens uit het Centraal Economisch Plan 2024.

Loon- en prijsontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
I. Beschikbare stelpost inflatie	2.051	2.051	2.051	2.051
II. Verwachting meicirculaire 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal beschikbaar	2.051	2.051	2.051	2.051
III. Reguliere indexatie 2025	-1.983	-1.983	-1.983	-1.983
IV. Indexatie OZB-opbrengst	150	157	157	157
Loon- en prijsontwikkelingen	218	225	225	225

Bedragen x € 1000

I. Beschikbare stelpost inflatie

In de meerjarenraming van de Begroting 2024 is een reservering voor de loon- en prijsontwikkelingen 2025 opgenomen. Deze reservering bedraagt € 2.051.000.

II. Verwachting meicirculaire 2024

In de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk worden betekenisvolle stappen gezet inzake de financiële problemen van gemeenten. Onder andere de opschalingskorting wordt structureel geschrapt en de zorgkosten worden geïndexeerd. Vanaf 2026 stijgt het gemeentefonds structureel met 750 miljoen oplopend tot ongeveer 1 miljard in 2029. In 2025 wordt het gemeentefonds eenmalig 675 miljoen lager vastgesteld. Voor de gemeente Sliedrecht zal dit leiden tot een negatief saldo in 2025. Vanaf 2026 is het structurele effect van de meicirculaire positief. De invloed van het hoofdlijnenakkoord “hoop, lef en trots” op het gemeentefonds is door het abstractieniveau nog niet inzichtelijk.

III. Reguliere indexatie 2025

De lasten binnen de begroting bestaan uit verschillende kostensoorten. Per kostensoort wordt een indexatie van 2,8% toegepast.

Reguliere indexatie 2025	2025	2026	2027	2028
A. Verbonden partijen	-1.011	-1.011	-1.011	-1.011
B. Subsidies	-236	-236	-236	-236
C. Lonen	-500	-500	-500	-500
D. Inkoopbudgetten	-236	-236	-236	-236
Reguliere indexatie 2025	-1.983	-1.983	-1.983	-1.983

Bedragen x € 1000

A. Verbonden partijen

De budgetten van alle verbonden partijen worden in 2025 geïndexeerd tegen een percentage van 2,8%, de CPI-index¹. Bij een aantal verbonden partijen is dit percentage niet toereikend om de claims uit de voor zienswijzen aangeboden concept begrotingen te dekken. De omvang van deze verschillen zijn per verbonden partij middels een tabel inzichtelijk gemaakt onder de paragraaf verbonden partijen (zie vervolg). De verschillen zijn in de desbetreffende kernopgave toegelicht.

B. Subsidies

De subsidie ontvangende partijen worden geïndexeerd tegen een percentage van 2,8%.

C. Lonen

Er is in 2024 een nieuwe CAO afgesloten met een looptijd tot 31 maart 2025. Voor 2025 is er nog geen nieuwe CAO afgesloten. De effecten uit de CAO 2024 en een aangenomen stijging van de lonen van 3,5% in 2025 vragen een aanvullende budget van € 0,5 miljoen. Mocht de uiteindelijke CAO een hogere loonstijging kennen dan is daarvoor geen dekking aanwezig in de meerjarenbegroting.

D. Inkoopbudgetten

De inkoopbudgetten worden geïndexeerd tegen een percentage van 2,8%.

IV. Indexatie OZB-opbrengst

Een deel van de begroting wordt gedekt door de opbrengsten van OZB. Het is gebruikelijk zowel de lasten al de baten te indexeren. Voor wat betreft de OZB heeft dat substantiële impact op het begrotingssaldo. Het voorstel is de gewenste OZB-opbrengst voor 2024 te indexeren met de CPI-index van 2,8% (naast de eerder besloten verhoging van 6,0%). Dit resulteert in een aanvullende opbrengst van € 150.000. Het effect van areaal uitbreiding (meer/minder woningen/bedrijven) is hierin niet verwerkt en wanneer dit zich voordoet wordt dit verwerkt in de begroting.

¹ De CPI-index is de consumentenprijs-index. Deze index geeft de prijsmutatie weer van een vast pakket aan goederen en diensten zoals dat gemiddeld wordt aangeschaft door huishoudens in Nederland.

Verbonden partijen

De concept begrotingen van de verbonden partijen zijn voor zienswijzen neergelegd bij de deelnemende gemeenten. Op basis van deze concept begrotingen heeft een vergelijking plaatsgevonden met de beschikbare budgetten. Dit resulteert bij de GR Sociaal, DG&J en de VRZHZ in nadelige verschillen (nadat de budgetten zijn opgehoogd met het onder indexatie genoemde bedrag van € 1.011.000):

Verbonden partijen	2025	2026	2027	2028
I. GR Sociaal	-1.095	-1.109	-1.464	-1.702
II. dienst Gezondheid & Jeugd, exclusief SOJ (DG&J)	-37	-37	-37	-37
III. Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)	0	0	0	0
IV. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)	0	0	0	0
V. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VR ZHZ)	-19	-19	-19	-19
VI. Servicegemeente Dordrecht (SGD)	0	0	0	0
VII. Zorg- en veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid	0	0	0	0
VIII. Dienstverlening Drechtsteden (DD)	0	0	0	0
IX. Smart Delta Drechtsteden	0	0	0	0
Verbonden partijen	-1.151	-1.165	-1.520	-1.758

Bedragen x € 1000

Knelpunten

In onderstaande tabel is het totaal van knelpunten gespecificeerd. Deze zijn per item in de hoofdstukken van de desbetreffende kernopgave toegelicht.

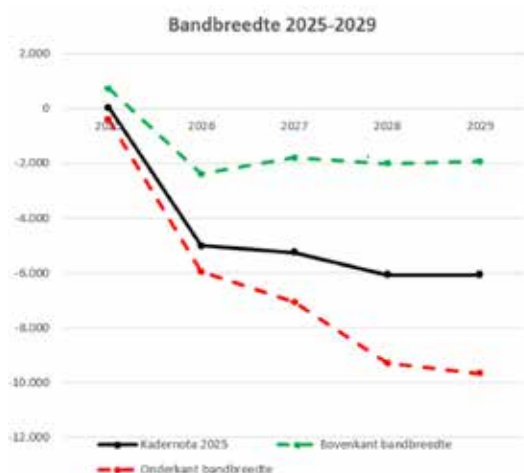
Knelpunten	2025	2026	2027	2028
Verduurzaming wagenpark	-110	-110	-110	-110
Dienstverlening Bonkelaarhuis	-379	-379	-379	-379
MIP: Indexering lopende kredieten	0	0	0	-83
MIP: Nieuwe projecten	0	0	0	-40
MIP: Verkeersregelinstallaties	0	0	-37	-37
Parallelweg/Leeghwaterstraat	0	0	p.m.	p.m.
Buitenruimte BW plein	0	p.m.	p.m.	p.m.
Bestuurlijk interventie team	-30	-30	-30	-30
Uitbreiding formatie	-451	-451	-353	-124
Knelpunten	-970	-970	-909	-803

Bedragen x € 1000



Bandbreedte meerjarenraming

De in de Kadernota gepresenteerde stand betreft de best mogelijke inschatting van het begrotingssaldo zoals dat in de komende jaren gaat ontstaan. Tegelijkertijd weet je eigenlijk één ding zeker, het desbetreffende jaar zal afsluiten met een andere stand en daarvoor zal de begroting voor het betreffende jaar nog diverse keren worden aangepast. Dit is het logische gevolg van de vele autonome externe ontwikkelingen, onzekerheden en risico's. Het is daarom belangrijk de meerjarenraming in breder verband te beoordelen. Dat doen we met behulp van de bandbreedte meerjarenraming. In de bandbreedte is weergegeven in welke breedte de stand van de begroting zich kan ontwikkelen.



De bandbreedte is opgebouwd vanuit een zestal onderliggende dossiers: GR Sociaal, DG&J / SOJ, energiekosten, gemeentefonds (algemeen), gemeentefonds (herijking) en kapitaallasten.

GR Sociaal

De begroting 2025 van de GR Sociaal bevat eveneens bandbreedten. In de gemeentelijke begroting volgen we de stabiele lijn (grijze lijn in stukken van de GR Sociaal) vanaf 2025. Hierdoor ontstaat er een positief en een negatief scenario conform de begroting 2025 van de GR Sociaal.

DG&J / SOJ

Voor SOJ is gebruik gemaakt van een vergelijkbare berekening als bij de GR Sociaal. In de begroting van de SOJ zelf is deze benadering niet terug te vinden.

Energiekosten

Hoewel de energiekosten gestabiliseerd zijn is dit voor de toekomst geen zekerheid.

Gemeentefonds (algemeen)

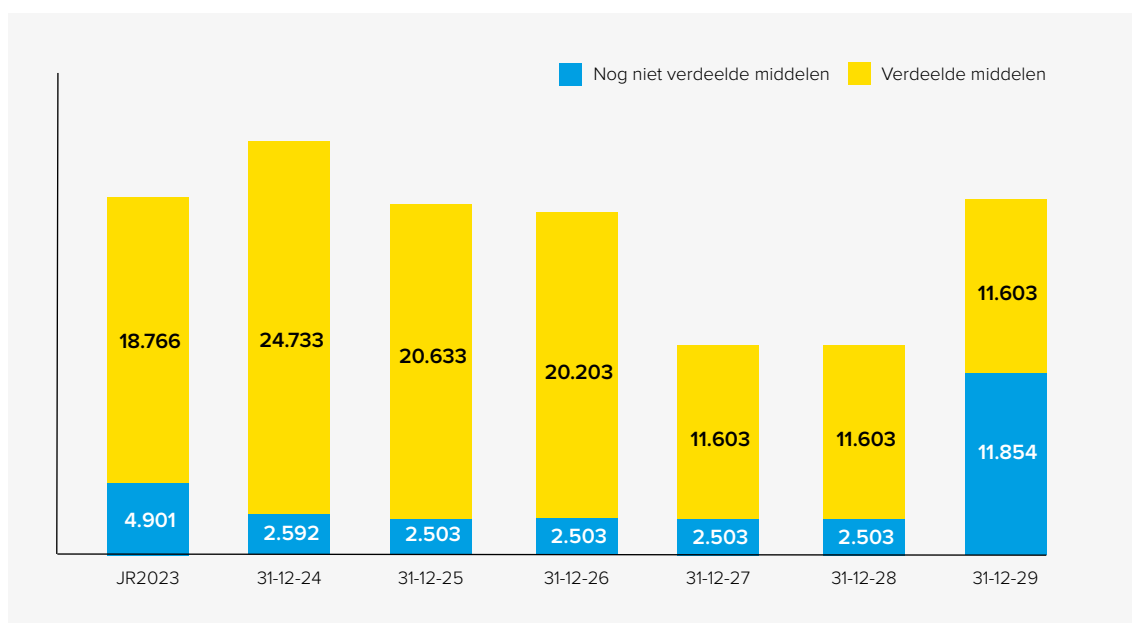
De raming van het gemeentefonds is in Kadernota 2025 gebaseerd op de Decemercirculaire 2023. Sindsdien zijn er een tweetal documenten verschenen die zullen worden verwerkt in volgende circulaire: de Voorjaarsnota van het Rijk en het hoofdlijnen akkoord van PVV, VVD, NSC en BBB. In de bandbreedte zijn inzichten vanuit de Voorjaarsnota meegenomen.

Gemeentefonds (herijking)

De herijking van het gemeentefonds is gedeeltelijk ingevoerd. Hiermee is de discussie over herijking niet afgerond. Deze zal worden vervolgd. Mogelijke uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de bandbreedten.

Reserve Koers 2030

Per 31-12-2023 is er nog een bedrag aanwezig in de reserve Koers 2030 van € 23.667.000. De verwachting is dat dit per 31-12-2024 een bedrag van € 27.325.000 zal zijn. Het verdere verloop naar de toekomst toe is in onderstaande staafdiagram toegelicht²:



Nog niet verdeelde middelen

Het verloop van de nog niet verdeelde middelen laat zich als volgt verklaren:

Van de jaarrekening 2023 naar 31-12-2024

Vanuit de vastgestelde begroting wordt er een bedrag van € 200.000 gestort. Daarnaast is de verwachting dat er vanuit Sliedrecht Buiten € 2,2 miljoen kan worden gestort (grondruil). Tenslotte wordt er vanuit het (concept) Jaarrekening resultaat 2023 voorgesteld een bedrag van € 2,1 miljoen te storten. Hierdoor nemen de nog niet verdeelde middelen toe.

Er zijn diverse reserveringen gemaakt voor de volgende projecten: zwembad (€ 0,45 miljoen), Noord-Zuid verbinding (€ 1,9 miljoen) en de boekwaarde van de Lockhorst (€ 4,5 miljoen). Deze reserveringen verlagen de nog niet verdeelde middelen.

Van 31-12-2024 naar 31-12-2025

In 2024 staat nog een storting begroot van € 150.000. Vanuit de reservering voor het raadhuis / gemeentekantoor kan € 111.000 vrijvallen. Tenslotte wordt er € 350.000 gereserveerd voor het project De Driehoek.

² In de gepresenteerde stand zijn de raadsbesluiten die in de loop van 2024 zijn genomen over de "Noord-Zuid verbinding - De groene verbinding", "Een Sliedrechts zwembad" en "Sliedrecht Buiten" verwerkt.

Van 31-12-2028 naar 31-12-2029

Dit bedrag betreft de te verwachten opbrengst van het project Stationspark III (verlaagd met de te betalen vennootschapsbelasting).

Verdeelde middelen

De specificatie van de verdeelde middelen is als volgt:

Bij deze Kadernota worden twee besluiten voorgesteld over de inzet van de reserve Koers 2030. In 2025 is het bedrag dat (conform begroting) wordt toegevoegd aan de reserve Koers 2030 verlaagd van € 1,9 miljoen naar € 0,15 miljoen. Daarnaast is een reservering gemaakt voor de uitvoering van het project De Driehoek.

Onderdeel	JR2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Sliedrecht Buiten	10.056	10.056	10.056	10.056	1.456	1.456	1.456
Raadhuis / gemeentekantoor	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Burgemeester Winklerplein	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247
De Driehoek	0	0	350	350	350	350	350
Sliedrichters schuldenvrij en actief	730	480	230	0	0	0	0
PRV* - programmakosten	900	400	200	0	0	0	0
PRV* - zwembad	0	450	450	450	450	450	450
PRV* - Noord-Zuidverbinding	0	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
PRV* - boekwaarde Lockhorst	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
PRV* - BHS	700	700	700	700	700	700	700
Ruimtelijke vernieuwingsfonds	133	0	0	0	0	0	0
	18.766	24.733	20.633	20.203	11.603	11.603	11.603

Bedragen x € 1000

* Programma Ruimtelijke Vernieuwing

Uitgangspunten

De uitgangspunten waarbinnen de Begroting 2025 wordt opgebouwd bevatten geen grote wijzigingen. De weg die in de Begroting 2024 is ingeslagen wordt vervolgd.

Onderwerp	Uitgangspunt
Loonstijging	3,5%
Prijsontwikkeling	2,8%
Omslagrente	0,01%
Grondexploitaties	0,01%
Algemene uitkering	Begroting 2025 op basis van Meicirculaire 2024
Verbonden partijen	Op basis van vastgestelde Begroting 2025 van de verbonden partijen
Huurstijging gemeentewoningen, woonwagens en woonwagenstand-plaatsen	2,8%
Huurprijzen van sportvelden, gym-nastieklokalen en welzijnsaccommodaties	2,8%
Stijging van overige inkomsten	2,8%
Geraamde opbrengst Onroerend zaakbelasting (OZB)	2,8%
Afvalstoffenheffing	100% Kostendekkend
Reinigingsrecht	100% Kostendekkend
Rioolheffing	100% Kostendekkend
Leges bouwvergunningen	100% Kostendekkend
Havengelden	100% Kostendekkend
Begrafnisrechten	100% Kostendekkend in 2025
Hondenbelasting	2,8%
Rechten en tarieven (legesverordening)	Max. 100% Kostendekkend

Toelichting uitgangspunten

Het percentage van 2,8% is volgens het CPI percentage dat voorkomt uit het CEP 2024.

Toelichting rente grondexploitaties

Met ingang van 2025 is de rente die moet worden toegekend aan grondexploitaties gelijk aan de omslagrente. In het publiekrechtelijke kostenverhaal bij faciliterende grondexploitaties wordt per jaar rente berekend over het saldo van de exploitatie. Het rentepercentage dat moet worden gebruikt voor publiekrechtelijk kostenverhaal, betreft nog steeds de gemiddelde rentelast over het rentedragende vreemde vermogen. Bij kostenverhaal op basis van een overeenkomst kunnen uiteraard ook afspraken worden gemaakt over het verrekenen van rente.

Toelichting lokale heffingen

In de vorige raadsperiode is het besluit genomen om toe te werken naar 100% kostendekkendheid voor de diverse heffingen. Dit punt is bij de Begroting 2023 voor alle heffingen bereikt, met uitzondering van de begrafenisrechten. Vanaf 2025 zit de kostendekkendheid van de begrafenisrechten op 100%.



Gemeente
Sliedrecht

